

die kruidnagels leveren, geschiedt. [fol. 1460] Hoewel de bedoeling van de Hoge Regering anders was, is deze handelwijze toch goedgekeurd. Omdat het bij de omstandigheden paste, zijn de benoeming van bevelhebbers over de patrouilleschepen en andere maatregelen eveneens goedgekeurd. Hoewel de eerste patrouillevloot pas op 29 maart naar het zuiden vertrok en de tweede op 7 april naar het noorden, waardoor die actie niet het verwachte succes heeft gehad, kan het bestuur, noch de gouverneur daarover een verwijt gemaakt worden. Dat betreft ook het optreden van de patrouillevloot en dat van de gezaghebbers. Voor enige kleine opmerkingen wordt naar de verzonden geheime brief verwezen. [fol. 1461] Op 9 december 1764 is besloten de komende patrouillering in het voorjaar slechts vanuit Ambon, en niet vanuit Banda en Ternate te laten geschieden. Voor overige besluiten over deze belangrijke aangelegenheid verwijst men naar de genoemde resolutie. Daaraan wordt toegevoegd dat er met de Giessenburg en Vrouwe Elisabeth een versterking van 150 soldaten en 100 matrozen is verzonden. Gouverneur Willem Fokkens meldt dat er langs de stranden voortdurend met vier pantjalangs en elf kora-kora's tegen smokkel van specerijen werd gepatrouilleerd, maar doordat de Cerammers zich bij nacht en ontij in zee begeven, maar steeds buiten schot blijven, is hij er niet zeker van dat er niet gesmokkeld is. [fol. 1462] Fokkens meent dat de Cerammers, die met de Papua's en andere gevaarlijke volken samenwerken, slechts met hulp van onderdanen van de Compagnie aan kruidnagels kunnen komen. Daarom stelt hij voor niet alleen het plakkaat van 4 mei 1716, waarbij smokkel van specerijen op de doodstraf en confiscatie van goederen is verboden, te vernieuwen, maar ook vast te leggen dat vaartuigen uitsluitend met een pas van de gouverneur, of van een resident, op de onderhorige kantoren mogen handeldrijven of toegelaten worden,)

--- sub peene dat de hoofden en mindere regenten van zodanigen district, alwaar een vaartuyg sonder pas kwam ten anker te liggen, of gelegen te hebben dat door hun niet in beslag genomen is, als schuldpligtigen aan verboodenhandel in nagulen met de dood gestraft of tenminsten ad vitam verbannen, en hunne familiën voor altoos uyt de successie van het regentschap geset zullen worden. En welk edict, en dies executie hij oordeelt dat ruym soveel afschrik zal geeven, als alle bekrusingsen.

Fol. 1462v-1463r.

(Dit voorstel is door de Hoge Regering overgenomen met de wijziging dat de dreiging met de doodstraf komt te vervallen en dat bovenop de genoemde straffen de goederen geconfiscieerd zullen worden. Gouverneur Willem Fokkens vindt het betalen van kostgeld voor onderdanen die geen christenen zijn, welke door Papua's zijn geroofd en aan Cerammers verkocht zijn, overbodig. Voor beide volken is dat nu een bron van inkomsten en de Cerammers zullen minder gretig zijn deze gevangenen te kopen, als ze de betaalde som niet meer met het kostgeld kunnen terugkrijgen. De Hoge Regering heeft weinig hoop dat het betaalde ooit gerestitueerd zal worden, en daarom schreef zij aan Fokkens om af te zien van het betalen van losgeld voor gevangengenomen onderdanen die geen christenen zijn. [fol. 1464] In de brief van 31 mei 1764 meldt het bestuur dat het Engelse schip *The Revenge*, onder kapitein Thomas Watson¹, op 10 januari bij de post Sawai is verschenen. Men verwijst naar de bijgesloten verklaring van de Chinees Gan Soanko en naar die van de artillerist Everts. Uit de tweede verklaring blijkt dat de sergeant op Sawai, in plaats van tegen de komst van Watson naar de wal te protesteren, op zijn zachts gezegd veel te toegeeflijk en gediensig is geweest. Daarom is besloten deze sergeant te bevelen naar het hoofdkantoor te komen. Het bestuur is bevolen om zulke schepen niet te helpen en zelfs geen water en brandhout te verstrekken. [fol. 1465] Omdat er in de brief van 31 augustus 1764 wordt gemeld dat er in buskruit wordt gehandeld, is op 26 november besloten om vaartuigen van burgers slechts toe te staan niet meer dan 200 pond naar de Oosterkwartieren mee te nemen, tenzij in de passen

¹ In de brief van 31 december 1763 (p. 374) wordt als kapitein van *The Revenge* John Watson genoemd.